

A Bányász

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlönye. I

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár $\frac{1}{4}$ évre 80 fill. (10.000 K)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

A szakszervezetek helyes iránya.

A legutóbb Salgótarjánban lezajlott események készítetnek bennünket arra, hogy a fenti kérdéssel ismételtén foglalkozzunk. Ugyanis az történt, hogy folyó hó 3-án Peyerék az úgynevezett "Munkásotthon"-t avatták fel. Erről az avatásról azután a „Népszava” és a „Bányamunkás” tele kürtölte a világot, hogy Salgótarján munkássága hitet tett a szociáldemokrata szakszervezetek mellett. Ezen avatás részleteivel lapunk más helyén foglalkozunk, itt csupán elvi részével kívánunk foglalkozni.

A bányamunkásság Salgótarjánban ugyanolyan rendületlenül áll gazdasági szervezete mellett, mint ezelőtt 10 hónappal, amikor ezt a szervezetét megalkotta. Sőt ma már nemcsak Salgótarján munkássága, hanem az egész ország bányamunkássága átértézte ennek a szükségességét és ahol erre alkalom kínálkozott, azzal adta tanujelét bizalmának, hogy csatlakozott hozzánk. Ahol még nem csatlakoztak, ott csupán napok kérdése, mert csak technikai nehézségeket kell leküzdeni, ami folyamatban van.

Az ország bányamunkássága azért csatlakozott ezen gazdasági szervezet zászlója alá, mert az minden politikai párttól független és csak kizárólag a munkásság gazdasági helyzetével és érdekének képviselésével foglalkozik.

Ezt mondták meg hangsúlyozottan vasárnap, azaz 3-án Peyer Károly és társainak, amikor azon az avató gyűlésen a szaktársak megjelentek, természetesen a „Bányamunkás” és a „Népszava” elhallgatták azt, hogy őket Bádénbe és egyéb helyekre küldötték és megmondták világosan és érthetően, szemtől-szembe, hogy elég volt a hazudozásokból, nem hajlandók tovább tűrni a falhoz állítást és az ugatást, mert nekik van meggyőződésük, ezen meggyőződésükért küzdöttek, ezért szenvedtek és ezen meggyőződésükhöz ma is hűek maradtak és nem hagyják magukat eltántorítani senkitől.

Elég volt. Ők már levetették a járszallagot és azok nyakára dobják rá, akik még ma is arcátlanul hazudják az ország munkássága előtt, hogy övék a munkásság szeretete. Erre nézve a legjellemzőbb úgy a „Bányamunkás”-ban, mint a „Népszavá”-ban Peyer-

nek az a kijelentése: „Nem lehet azt megakadályozni, hogy oly sokan szerezzenek!” Ezt a megjegyzést Peyernek saját bevallása szerint is a körülálló munkások nagy derűtséggel fogadták. Azt természetesen elhallgatják, hogy ezt a kijelentés egy óriási hahota követte.

Ugyanilyen hazugság a több ezer főnyi tömegről írni, amit egymás közt ők is elismernek, azonban amint a közmondás mondja, hogy a látszat csal, tehát azt a látszatot kelti, mintha őket ilyen nagy tömegek fogadták és üdvözölték, tehát csálnak, mert ott a valóságban 400, esetleg 450 embernél több egyáltalán nem volt jelen, ebbe beleszámítva az az úgynevezett védelmi csoportot, amellyel felvonultak az avatás megtartására.

Az is igazolja, hogy mennyire bátrak, hogy testőrség nélkül nem mertek kivonulni. A józanul gondolkozó munkásságra bizzuk az elbírálását annak, vajjon ki a bátor, az-e aki 85-öd magával megy a gyűlés megtartására, vagy pedig az, az egy pár ember, aki szerintük, mint rendbontók furakodtak be a gyűlésre.

Borzasztó rossz memóriája lehet ezen cikk írójának, amikor a cikke elején több ezer főnyi tömegről beszél, a cikk közepén pedig egy rendőrtisztviselőt jelez, aki szétosztatta a több ezer főnyi tömeget. A bányamunkásság a legerélyesebben tiltakozik az ellen, hogy őket ilyen gyáva színben tüntessék fel, mert ők már számtalanszor tanujelét adták annak, hogy amikor nem több ezren, hanem csak egy pár százan voltak is jelen akár gyűlésen, akár egyéb összejövetelen, amelyet ők a saját elhatározásukból és az érdekeik megvédése érdekében tartottak, nem egy rendőrtisztviselő, hanem több rendőrtisztviselő egy egész csomó rendőrrel sem tudta egy könnyen szét szórni a tömeget. Ha pedig most egy rendőrtisztviselő osztotta fel a tömeget, akkor az nem tömeg, hanem csak egy pár ember volt, akik véletlenül jártak a piactéren és ezek is, amikor Peyert és társait meglátták, először mosolyogva néztek végig ezen kisdud csapaton, azután undorral fordították el a fejüket. — Ezeket tehát még egy rendőrtisztviselőnek sem kellett szétosztalni. A fenti megállapítá-

sok teljes mértékben fedik a valóságot, minden egyéb ettől eltérő híradás nagyképű hazudozás.

Ez a vasárnapi gyűlés a bányamunkásságban csak megerősítette azt a tudatot, hogy helyes uton jár, amikor szervezetét a politikai mentesség elve alapján megalkotta. Ezt bizonyítja már ezen otthonavatás is, amelyet gazdasági szakszervezetek otthonául szántak, ugyanakkor azonban politikai keretek között avatják fel, tehát már eleve lehetetlenné teszik, hogy azon gazdasági szervezetek, amelyek ott tömörülni kívánnak, gazdasági kérdésekben eredményeket érthessen el, mert joggal állíthatják szembe a politikai célszót, vagyis az ott tömörült gazdasági szervezeteknek nem a munkásság gazdasági megerősödése a fontos, hanem a vezéreknek, a szociáldemokrata parlamenti frakciónak és a pártnak a politikai működése. — Minden egyéb, tehát a munkások nyomorúsága is mellékes azoknál az uraknál, amikor az ő politikai hatalmuk veszélyben van.

A bányamunkásság folytatja küzdelmét, ugyancsak folytatja gazdasági szervezetének kiépítését. A vasárnap lezajlott események beigazolták, hogy Peyerék csakis hatósági oltalom alatt tudták megtartani az u. n. "munkásotthon" avatást, mert ha a hatóság nem jár el olyan brutálisan szaktársainkkal, úgy Peyer és társai nem a fél 6-os vonattal, hanem már a déli vonattal fordítanak hátat Salgótarjánnak és visszanezézés nélkül igyekeztek volna vissza Budapestre, ahol elpanaszolták volna, hogy Salgótarjánban nemcsak hogy nem akarták meghallgatni, hanem a szó szoros értelmében kikergették őket. Azonban a hatósági pártatlanság, mely abban nyilvánult meg, hogy szaktársainkat kidobálta, tette lehetővé, hogy demagógiájukat ismételtén elkerepelhessék.

Ha pedig Peyerék ezek után is ámitják önmagukat és bolondítják társaikat is, ám tegyék, mi törünk előre a kitűzött célunk felé, a munkásság gazdasági függetlenségének megvalósítására. Aki ezen küzdelmünkben utunkban áll, azt eltapossuk és azt kiáltjuk: „Előre!”

Harc a drágaság ellen.

Nem egyszer fejtettük ki véleményünket a pengőre való áttérésre való kapcsolatos folytonos áremelkedésről. Ismételtén rámutattunk arra a veszedelemre, amely a folytonos áremelkedéssel egyidejűleg közeledik a fogyasztók terhére. Ezen aggályaink mindinkább súlyosabbá teszik a munkásság lét-fenntartását, ugyyszólván napról-napra vannak magas százalékos emelkedések, amely veszedelmeket végre a kormány is észrevett és azótól fogva ankétozások, tanácskozá-sok folynak a drágaság megszüntetéséről. A napilapok hasábos cikkeiben számolnak be a piaci árakról, mindazok, akik figyelemmel kísérik megállapíthatják, hogy a sajtó táma-dása az árdrágitók ellen nem vezetett kellő eredményre, ellenkezőleg a piaci árusok figyelmét felhívta és ugyyszólván rászabadi-totta a vevőközönségre. A drágaság nem hogy csökkent volna, inkább állandóan nö-vekszik.

A kormány az ankétozásokon kívül nem igen tett egyebet, minthogy 2-300 detektiv-vel figyelteti a főváros és a vidéki városok piacait, de semmi magyarázatot nem találnak a drágaság okára. Közben nyilatkozatok is hangzottak el, hogy fel kell állítani újra az uzsora bíróságot, meg kell büntetni az ár-drágitókat.

Ezen nyilatkozatokkal mi is egyet értünk, de ezzel még nincs elintézve a drágaság kérdése, ha a kormánynak nincs elég ereje ahoz, hogy a kilátásba helyezett intézkedéseinek érvényt szerezzen, akkor *jönnie kell a drágaságot pótló munkabér javításoknak*, mert a munkásság a nyomorult munkabére mellett ez ideig sem tudott megélni, a jövőben pedig teljesen képtelen önmagát és családját a szükséges mindennapi kenyérrel el-látni.

Itt csupán rákivánunk mutatni arra a hangzatos védekezésre, amivel a mult időkben munkaadóink érveltek, hogy először a szénnek kell olcsóbbnak lenni, csak azután jöhet az élelmi szerek olcsóbbodása. A mostani áremelkedések beigazolták, hogy a munkaadóink ezen védekezése csődbe jutott, mert a szén ára legalább a felére csökkent, míg ezzel szemben az élelmiszer árai, különösen az utóbbi hónapokban cca. 30 %-al emelkedtek. Így tehát világos, hogy a munkásság megélhetésének szempontjából vagy az árak csökkenésének kell bekövetkezni, vagy pedig a lehető legsürgősebben a munka-béreket kell megjavítani.

Előre tisztában vagyunk a munkaadók felfogásával, amikor a munkabérek megjavi-tására hívjuk fel figyelmüket, de nem tehe-tünk róla, hogy a drágaság bennünket erre kényszerít és itt is mint minden esetben kötelességet vélünk teljesíteni, munkástársai-ink érdekében.

Az, hogy a munkásság becsületesebb meg-élhetést igyekszik magának kivívni az neki is kötelessége, mert ez által biztosíthatja csak a folytonos békés termelést. Miután már arról mindenki meg van győződve, hogy a nyugodt termelés nemzeti érdek, hisszük és reméljük, hogy ezen intő szavunk illeté-kesek belátását fogja kiváltani és oda fog-nak törekedni, hogy a munkásság a min-dennapi kenyéréhez becsületes eszközökkel juthasson el.

Ha azonban intő szavunk süket fülekre talál, a munkásság a maga erejével fog a nyomasztó drágaság ellen küzdeni.

Az ugynevezett „Munkásotthon” felavatása Salgótarjában.

Egy évvel ezelőtt, amikor a Salgótarján-vidéki bányamunkások otthagyták Peyert és társait, megindult a lőtás-futás, kapkodás, törték a fejüket, miként lehetne az elfordult bányamunkásokat visszahódítani. Először próbálgatták hazugságokkal, azután ugratá-sokkal és amikor azt látták, hogy minden kísérletük hiábavalónak bizonyul, egy újabb szemfényvesztéshez folyamodtak.

Már az ősz folyamán azt hirdették, hogy Salgótarjában bányamunkás-otthont fognak építeni. Végre ez év tavaszán hozzáfogtak az építkezéshez, ugyanakkor lapjaikban tele-kürtölték az országot, hogy Salgótarjában olyan nagy a tülekedés szervezetük iránt, hogy okvetlen meg kell a munkás-otthont építeni.

Amikor az építkezést megkezdtek, elő-ször azt hittük, hogy tényleg egy bányamunkás-otthont építenek s azt kérdeztük, vajjon miből, mert tudtunkkal Peyerék szer-vezete az anyagi csőddel küzdött már akkor is, mielőtt a Salgótarján-vidéki bányamunkások kiváltak volna. Később azután megtudtuk, hogy a Törekvés takarékpénz-tár építette, annak a tulajdonában is van, csupán a címet adta kölcsön, hogy a falára kiírassák „Munkás-otthon.”

Az egész épület mintegy 5-ször 8 méter területen fekszik, ez még egy rendes lakás-nak sem felelne meg, azonban úgy látszik ez a kis ház Salgótarjában megfelel mun-kásotthonnak, ahol mintegy 10.000 főnyi munkáslétszám van. Ez is igazolja, micsoda nagy taglétszám van ott, amikor négy szak-mának a helyisége van ezen a kis helyen s ez a kis hely is állandóan zárva van, mert nincs aki a kilincset nyomogattja.

Ennek a nevetséges munkásotthonnak a felavatására készültek Peyerék már hóna-pok óta, azonban folyton halasztották, mert nem tudtak még annyi embert sem össze-szerezni az összes szakmák között, akikkel ezt a kis helyiséget megtölthessék egyrészt, másrészt pedig féltek attól, hogy a salgó-tarjáni bányamunkásság megfogja tőlük kér-dezni, hogy mit keresnek Salgótarjában, amikor már nem egyszer világosan meg-mondották az itteni munkások, hogy nem kíváncsiak az ő nagyképi hazudozásaira s ugratásaikra sem hajlandók bedölni, elég volt a csalódásokból, tehát semmi keresni valójuk sincs Salgótarjában.

Csak amikor hosszas lőtás-futás és hazu-dozás után sikerült mintegy 50—60 embert a maguk részére félrevezetni, — bár ezek sem tagjaik, — akkor határozták el magu-kat, hogy megtartják az ugynevezett „mun-kás-otthon” felavatását. Már hetek óta folyt az agitáció, egyik vasárnapról a másikra halasztották, míg végre e hó 3-án megtar-tották. Tekintettel arra, hogy Salgótarján-ban tömeget nem tudtak biztosítani, tehát úgy okoskodtak, majd hoznak tömeget ők magukkal.

Igy is történt, elhoztak magukkal Diósgyőr-ből egy 60 tagból álló dalárdát, Budapestről kijött 15 kiküldött és 3 bányász, akiknek a kiküldetéséhez ugyancsak szófér. Már na-pokkal előbb röpcédulákat osztogattak, amelyben felszólították Salgótarján és vidéke össz munkásságát a tömeges megjelenésre. A nagy agitációnak és röpcédula osztogatás-nak volt azután az az eredménye, hogy a 3-iki d. u. gyűlésre össze jött mint egy 400

ember. Ezek az emberek azután elhelyez-kedtek részben az „Otthont” körül vevő kerítésen belül, részben pedig a kerítésen kívül.

Azonban nem csak Peyerék készültek az otthon avatásra, hanem szövetségünk tagjai is. Dacára annak, hogy szövetségünk köz-ponti titkársága mindent elkövetett, hogy az embereket eltérítse szándékuktól, a tagok nagyrésze kijelentette, kérdőre vonják Peyert. A nevezetes délután tényleg nagy csoportokban jelentek meg a tagok a gyűlésen. Délután 3 órára volt hirdetve a gyűlés, azonban már fél 3 órakor szövetségünk tag-jai összeszólalkoztak Peyeréknek egypár hívével, akik minden áron ki akarták tessé-kelni őket. Azonban szövetségünk tagjai nem tágitottak, azt mondták Peyer és tár-sainak, nekik ugyan annyi joguk van abban a helyiségben tartózkodni, sőt még több, mint azoknak, akik ma annyira ragaszkod-nak hozzá.

Mert ők dolgozták a pótműszakokat be-csülettél, sőt a járulék fizetést is addig foly-tatták, míg rá nem jöttek a becsapátásokra, amelyek Peyerék részéről történtek.

Ezzel szemben azok között, akik ma az ugynevezett „munkásotthonba” járnak, nagy részük egyáltalában nem járult a munkás-otthon költségeihez egy fillérrel sem. — A munkásságnak ez az első megnyilatkozása kétségbe ejtette Peyeréket és a diósgyőri dalárda tagjait állították sorompóba. Ekkor derült ki, hogy Peyerék azért vonultak ki olyan nagy számmal, mert ezzel vélték egy-részt megvédeni saját testi épségüket, ugyan-csak azokat használták fel arra, hogy a ré-szükre kellemetlen munkásokat a helyiség-ből eltávolítsák. A munkásság azonban a legnagyobb felháborodással utasította vissza ezt az aljas eljárást és semmi körülmények között sem hajlandók eltávozni.

Peyerék amikor látták, hogy minden erőlködésük sikertelen, a jelenlevő rendőrtiszt-viselőhöz fordultak, attól kértek oltalmat, egyben kérték a rendőrséget, hogy távolítsa el mindazokat, akik részükre kellemetlen. A rendőrség szót fogadott Peyeréknek és Peyer és társa most már odaálltak egyrészt a pódiumra, a többi pedig a munkásság kö-zött különféle helyeken, ahol sorra muto-gatták a rendőröknek, akiket ki kellett vé-zetni. A munkásság között ez olyan felhá-borodást váltott ki, hogy attól lehetett tartani, vérfürdő származik. Ekkor valaki a tömegből záptojást dobott. Csak a mun-kásság higgadtságának köszönhető, hogy a vérfürdő nem következett be. Az emberek csoportokba verődtek s így vitatkoztak, ami-ből tumultus keletkezett, pofozkodás kez-dődött, amelyben Peyer Károly is részt vett, sőt Morgenstein Vilmos bányamunkásról, — akit torkon ragadott, — letépte az inget. Amikor az a tumultus folyt, a rendőrség Peyerék felkérésére közbe lépett olyformán, hogy mindazokat, akikre Peyerék rámutat-tak a rendőrség lökdösés és pofozás kísé-retében kivezette. Azonban dacára a töme-ges kivezetéseknek a gyűlés, amelyet most már nagy nehézségek között megnyitottak, állandó éles közbeszólások közepette folyt.

Jellemző miként kezelik Peyerék a bányamunkásságot. Az ugynevezett „Munkásotthon” felavatásának a levezetésére is egy helybeli nyomdászt bízták meg. A bányamunkásság ezt a kezelést már a multban

állandóan sértőnek találta, mert érzi magát annyira műveltnek, hogy tovább nem hajlandó járszallagon vezetni magát. A gyűlés további folyamán olyan felháborodás fogadta az egyes felszólalókat, különösen Peyer Károly felszólalását fogadta sűrű „pfuj”, „mit keres itt”, „menjen Bádénba”, „ide nem hívta magát senki”, „nem vagyunk kíváncsiak a maga hazudozásaira” és több ehez hasonló sűrű közbekiáltások szakították félbe.

Oly lelmi erővel tört itt ki a munkásság, hogy Peyer sietve fejezte be beszédét. Hasonlóképen jártak a többi felszólalók is és ezt a legjobban az igazolja, hogy a fél 6 órai vonattal már el is utaztak. Minden gondolkodó ember elbírálhatja mennyire nagy ünnepséggel zajlott le az esemény, amikor 3 órától 5-ig tehát 2 óra alatt 17 szónok szólalt fel, köztük jelenlegi és volt képviselők, ugyancsak a dalárda is 2 szer énekelt. Sőt ebbe a 2 órába kell beleszámítani a kivételei eseteket és tumultusokat, amelyek közel 1 órát vettek igénybe.

Nem ennyi ideig szokott ez tartani más körülmények között. A legjobban igazolja kudarcukat az a meg nem tartott mulatság, amelyre engedélyt kértek és kaptak is, azonban nem merték megtartani. Félték a munkásság felháborodásától. Ez a hiteles története az otthon avatásnak, minden ellenkező állítás hazugság. Ezek után azt kérdezzük, hol van az a bizonyos hatósági támogatás, amelyben Peyerék szerint mi részesülünk. Most világosan beigazolást nyert, hogy egyáltalán nem tudták volna megtartani avató gyűlésüket, ha a rendőrség nem jön segítségükre. Ezzel azután be is fejeződött az ő pályafutásuk Salgótarjában, ugyancsak a legrövidebb idő alatt az egész ország területén. Utólag értesülünk arról, hogy Morgenstein Vilmos az őt ért inzultusért büntető feljelentést tett Peyer Károly ellen.

Egy kis adalék a salgótarjáni munkásotthon felavatáshoz.

Milyen gyönyörű látványosság volt és mennyire szívettingő eseményként hangzott el az a pár beszéd Salgótarjában, amelyet a munkásotthon avatásának alkalmával mondtak el az ünnepélyre érkező vidéki szónokok. Az ott megjelent szaktársak között volt egy idegen ur is, akinek semmi köze nincsen egyik szervezethez sem, aki a vezérkarral utazott el a fél hatos vonattal Budapestre. Nem tudta, hogy az a nagyobb társaság, akivel egy kupéba összekerült, honnét utazik s aki elmondotta nekünk, hogy arra lett figyelmes, hogy a kupéba utazó utastársai elkeseredetten tárgyalták a salgótarjáni munkásotthon ünnepélyének eseményeit.

Körülbelül 60—75-en lehettek a harmadosztályú fülkében, amikor az egyik utitárs sugdolózza mondotta a másiknak, hogy ezek a Csókák mégis csak nagyon befészkeltek magukat Salgótarjában, nem hittem volna kedves elvtárs, hogy ilyen kudarccal kelljen visszajönni Salgótarjából, mire megjegyezte a másik utitárs: ne beszélj olyan hangosan, mert ha valaki meghallja, akkor el leszünk árulva, hogy mi is beismertük azt a vereséget, ami bennünket ért Salgótarjában. Erre az illető ur figyelmes lett és örömmel hallgatta a diskurzust.

Öröme azonban nem sokáig tartott, mert amikor Hatvanba érkezett a személyvonat, ott szét ment a társaság. Az egyik része várakozott a miskolci személyvonatra, a másik része pedig felszállt a Miskolc-b.-pesti

A JELENKOR LEGJÓBBA TISZFEDE ANYAG

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VEDSZÓVAL JELELT LAP VÁLDO
ETERNIT-MŰVEK HÁTSHEK LAJOS BUDAPEST-MORÁSSYUT 33 ETÉR-MYERES-UTALL

Eláruló helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festőkárú kereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületfa és építőanyagok raktára, Kisterenye.

harmadosztályú fülkébe, az illető uriember itt is szerencsét próbált, de a szerencse helyett szerencsétlenség érte, mert a szóvivő Peyer elvtársat nem volt szerencséje találni a gyorsvonat harmadosztályú fülkéjében. Kíváncsiságból a peron felől levő ablakhoz sietett, hogy megkeresse Peyer elvtársat, de ez nem sikerült. Végül egy ötlete támadt, átsiet a vonat másik oldalára és ott látja Peyer elvtársat egy kis virágcsokorral a kezében gyors léptekkel a gyorsvonat étkezőkocsija felé menni. Többször visszapillantott, nem tudjuk miért, de valószínűleg látszik, hogy azért rézegetett vissza, hogy utitársai ne követhessék, mert hiszen a kegyelmes ur kényelmesen helyzetbe került volna, ha a bányász munkástársak s egyéb kiküldöttek is vele együtt mentek volna az étkező kocsiba.

Alig egy pár pillanat múlva a vonat elindulása után Peyer utitársai megdöbbenve állapították meg, hogy Peyer lemaradt a vonatról, hosszú tanácskozás indult meg, vajjon mitevők legyenek, hogy tudniuk megtalálni a vezért. Az egyik azután megnyugtatta a jelenlevőket, hogy legyenek egészen nyugodtak, Peyer elvtárs már olyan sokat utazott gyorsvonatokon és expresszvonatokon, hogy nagyon is kiismeri magát, tehát nem veszhet el.

Ehez a kis epilógushoz tisztán annyit kívánunk megjegyezni, hogy Salgótarjában sem ő, sem pedig a többi szónoktársai nem ezt magyarázták az ott megjelent munkástársaknak, hogy ők szégyenlik magukat a munkástársakkal egy kupéban utazni, hanem ellenkezőleg a testvériséget, összetartozandóságot és a nyomor egyenlően való megosztását hirdették.

Vajjon a többi utitársnak nem esett volna-e jól a bársonyozott étkezőkocsiban egy kis harapni valót jussolni, azért az eredményes munkáért, amelyet a vezér körül kifejtettek, igazán megérdemelték volna valamit. De az egyik sejtette, hogy a vezér hová lett mert megjegyezte nagyon elszomorodott arccal: „Így van az gyerekek, akinek Isten a barátja, könnyen üdvözl!”

Figyelmeztetés.

Szövetségünk központi irodája arról szerzett tudomást, hogy Szövetségünk, vagy annak tisztviselőinek nevével visszaélve igyekezik egyesek maguknak hitelt szerezni és keresnek fel kereskedőket, vendéglősöket és azzal csaltak ki nagyobb mennyiségű hitelt, hogy Szövetségünk központi titkársága a kiadott árúért járó összegeket ki fogja fizetni. E helyen figyelmeztetjük úgy a kereskedőket, mint a munkástársakat, hogy mi senkinek nem adunk felhatalmazást ilyen módon való hitelezésre és nem is vagyunk hajlandók az ily módon felvett hiteleket kifizetni. A szövetség elnöksége.

Egy el nem mondott beszéd a salgótarjáni munkásotthon avatáson.

A salgótarjáni munkásotthon avatást megelőzőleg arról értesültem, hogy az otthon avatásra meghívást kaptak nem csak kizárólag a munkások, hanem a bányamunkásotthon r. t. igazgatósági tagjai is és mindazok, akik a bányamunkás otthon r. t. felépítésében aktív részt vettek.

En magam is azok közé az egyének közé tartozottnak véltem magamat, akik aktív részt vettek a bányamunkás otthon felépítésében és így jogot formáltam az avatási ünnepély részvételében. Az ünnepélyen részt is vettem azzal a szándékkal, hogy ott szót kérjek és véleményemet elmondjam a munkás otthon avatására érkezett vendégek jelenlétében. Ezen szándékomban megakadályozott a Peyer-féle diktatura, mert bizonyára tisztában voltak azzal, hogy a Javorek által elmondott mocskolódásra méltó választ fognak tőlem kapni.

Ugyanis Javorek felszólalásában a felsőgalai munkás otthon avatás alkalmával elmondott beszédemmel foglalkozott, amelyre válaszom elmondását lehetetlenné tették azzal, hogy a szót nem adták meg és így kénytelen vagyok e helyen elmondani azt amit belémfojtottak a gyűlés alkalmával. Igaz, hogy a felsőgalai munkásotthon avatása alkalmával elmondott beszédemben erős egységre hívtam fel az egész ország bányamunkásságát.

A salgótarjáni munkás otthon avatásával sem akartam egyebet tenni, azzal a külömbiséggel, hogy most már szemtől-szemben akartam lehuzni a leplet azokról a magukat szociálistáknak valló egyénekről, akik a szocializmusnak a legnagyobb árulói, akik hangzatos frázisokkal hirdetik a szocializmusban rejlő igazságokat és maguk pedig a szocializmusnak a legerőszakosabb eltiprói.

Hát vegyék tudomásul, hogy a „Nép-szavá”-ban hirdetett gyávák nem mi, salgótarjáni munkások vagyunk, hanem azok, akik az általam tervbe veti igazságok előtt megütamodtak, mert az egyszer bizonyos, hogy az igazsággal nem mertek szembe nézni, már pedig, aki az igazság elől erőszakkal futamodott meg, annak nem áll jogában senkit sem gyávnának, orvátmadónak minősíteni, mert a minősítés az ilyen esetekben maguk ellen fordul és nem talál hitelt.

A munkásság egységének a megteremtése elvi állásponton áll még ma is, azzal a külömbiséggel, hogy a munkásságnak nyíltan kell színtvallania és szakítani azokkal, akik a munkásság egységének megbontásában előljártak és mind azokkal, akik a mun-

kasság egységét saját önző céljaiknak az elérésére használták fel.

Már pedig az előbb említett urak azt éveken keresztül gyakorolták, amely meggyőződött arról, hogy azon az uton, amelyen éveken keresztül haladtunk a munkásság nem érheti el célját, szakítani kell a demagógiával és helyre kell állítani a munkásság bizalmát, amelyet az eddigi csalódások idéztek elő, amelynek előidézésében Peyer és társai jártak elől. *Telek József.*

A Singer-varrófény bármely varrógépre utólag felszerelhető, — praktikus és kiméli a szemet. Kérje annak gyakorlati bemutatását. Singer-varrógép fióküzlet Salgótarjánban, a kath. templommal szemben.

Egy pár szó a magyar bányamunkásokhoz.

Magyar bányász testvérek! egy pár szóval fordulok hozzátok, hogy gondolatokat és tapasztalataimat kifejezzem előttetek. És igyekezzetek meggyőződni gondolatom helyességéről és ha meggyőződtek gondolatom helyességéről gyertek velem azon az uton, amelyen én haladok a többi társammal együtt. Mert ezen az uton akarjuk elérni azt, amit a másikon nem bírtunk elérni, a nehéz fárasztó munkánk gyümölcsét, az emberekhez illő bánásmódot, a tisztességes megélhetést és ruházódást. A munkás megbecsülését és a felebaráti szeretetet. Ezt csak úgy tudjuk elérni, hogy ha egy igazi szervezetbe küzdünk mindnyájan azok ellen az igazságtalanságok ellen, amit velünk szemben elkövettek.

Én küzdöttem és küzdeni akarok az igazságtalanságok ellen és ti is küzdöttetek velem együtt és ha kellett életeteket is áldoztatok az igazságért és annak megvalósításáért. De az utóbbi időben rá jöttünk arra, hogy aki nekünk az igazságot hirdette, az hátunk mögött az igazságtalanságokat maga követte és magáévá tette a Judás szerepét. Mi, akik éveken keresztül figyelemmel kísértük és nem tettük magunkévá a Judás szerepét, hanem kívántunk tovább haladni a kitűzött cél felé, akkor jöttünk rá, hogy a Judás szerepre többen is vállalkoztak, amit én nem hittem volna, hogy ha azt valaki mondotta volna.

Én hittem és hiszek a szocializmus igazságában, de nem hiszek annak a hirdetőinek és elítéltem mindazokat a szociáldemokratáknak nevezett egyéneket, akik vállalkoztak a Judás szerepére. Ebbe bele kell érteni a Népszavát is, akiért annyi megpróbáltatáson mentem keresztül, amikor a diktátornak nem tetszettem és amikor nem hagytuk magunkat orrunknál fogva vezetni, orvul támadott meg bennünket az is.

A salgótarjáni kivált munkásság továbbra is kitartó szociáldemokratának vallották magukat és kértük a Népszavát, hogy ezen elhatározásunkat közölje le és ő ezt nem tette, ahelyett, hogy ezen kívánságunkat teljesítette volna, tovább támadott a diktátorok kívánsága szerint. Így tehát a salgótarjáni munkásság magára volt hagyatva, nem bízhatott senki másba, mint csupán a saját erejébe és így alkotta magának a gazdasági szervezetét s a gazdasági szervezet a munkásság összetartásával akarja leküzdeni azokat az igazságtalanságokat, amelyet velünk szemben elkövetnek. Látom hogy ebben a harcban nem egyedül áll a salgótarjáni munkásság, hanem segítségére siet Magyarország bányamunkássága és közös erővel száll sikra az életért, mert élni akar. Meg akarjuk szüntetni azt a nyomort és azt az embertelen bánásmódot, amelyben bennünket részesítenek. Én szívből üdvözlöm mindazokat a bányász szaktársakat, akik nehéz munkánkban segítségükre sietnek a salgótarjáni bányamunkásságnak. Bizzatok a munkásság saját kifogyhatatlan erejében, rövid időn belül el fog jönni a várt eredmény. Én meg vagyok róla győződve, mint egyszerű, szegény bányász ezt a meggyőződésemet kívánom nektek is tolmácsolni. *K. P. S.*

Bányászszors.

Halálos kimenetelű baleset történt folyó hó 7-én és 8-án Salgótarján és Kisterenyén.

Salgótarján 7-én este 10 órakor egy elszabadult csille Frankos Károly csillést oly szerencsétlenül temette maga alá, hogy társai holtan húzták ki.

Kisterenyén a Chorin-táró harmadik siklóján ugyancsak hasonló halálos kimenetelű baleset történt. — Vince Nándor, aki mint siklófékes volt alkalmazva, fenti siklón a sorompót nem zárta el, hanem kézzel igyekezett a csilléket megfékezni. — Ebben a munkában a jelzett időben már négy csillét fékezett meg, amikor újabb 2 csille jött le a siklón. Vince Nándor ezt a két csillét le akarta fékezni, azonban oly szerencsétlenül gyűrtek maguk alá a csillék, hogy 4 csille keresztül ment rajta és a felismerhetlenségig összeroncsolta úgy, hogy társai holtan húzták ki a csillék alól.

A salgótarjáni bányakapitányság megindította a vizsgálatot.

A fenti két balesetnek a bányahatósági vizsgálatát kíváncsian várjuk. A vizsgálat lefolytatásához a bányahatóságok figyelmébe ajánljuk a következőket: Az a tény, hogy a pálya sorompót nem zárták el, ez nem a munkás hanyagsága, hanem a tőke kapzsisága. Ugyanis ha munkások mindazokat a szabályokat betartanák ami elő van írva, a mai bérezések mellett nem tudná megke-

resni még a legminimálisabb életszükségleti cikkek beszerzéséhez szükséges összeget sem, ezt csakis élete veszélyeztetése árán tudja megszerezni.

A Salgótarjáni Kőszénbányáról. t. körébe tartozó temetkezési segélyintézménye.

Lapunk i. évi június 15-iki számában ismertettük a fenti vállalat által létesített temetkezési segély intézményét. Ez az intézmény június 4-én lépett életbe és az első hónapban vagyis június 4-től 30-ig a következő működést fejtettek ki.

A segély intézmény körében a betegpénztárnál kötelezett tagok száma 4848, önkéntes tag 350. Halál eset alkalmával ezen idő alatt kifizetett dolgozó után 3 esetben 4 160 P. 480 pengőt, feleség után 1 esetben 120 P. egy éven felüli gyermek után 2 esetben 4 80 P. — 160 pengőt, egy éven aluli gyermek után 6 esetben 4 50 P. — 300 pengőt.

Ezek az adatok azt igazolják, hogy a temetkezési-segély intézmény, a kötelező betegpénztárral szemben, amelynek a temetkezési segélyei nem fedezik a temetkezési költségeket, — bizonyos könnyítéseket jelentenek a munkásság részére.

Már régen rámutattunk arra, hogy az állam kötelessége gondoskodni a beteg és rokkant munkásokról. Különösen sérelmes az orsz. betegpénztárról szóló törvénynek az a rendelkezése, mely szerint ha valaki nyugdíjba vonul, törlik a betegpénztár kötelekéből.

Fenti segélyintézménynél nagyon fontos feladat hárul a választmányra, melynek feladata az intézmény vagyonának a helyes gyümölcsöztetése és kezelése. Mindenesetre figyelemmel fogjuk kísérni és mindent elfogunk követni, hogy ez a kérdés állami elintéztést nyerjen.

Helyi csoportok hírei.

Mecsekszabolcs. További intézkedésig beiratkozások és befizetések a vezetőség összes tagjainál, vagy a kerületi titkárságnál eszközölhetők.

Mecsekszabolcsi helyicsoportunk vonós zenekart szervez. A résztvevni szándékozók jelentkezzenek Baranyák József szaktársnál, Felső-telep 58. szám.

Találtatott

egy szolgálati cselédkönyv Galcsik József névre kiállítva. Tulajdonosa igazolás mellett lapunk kiadói hivatalában, Salgótarján, Vasút-utca 4. szám alatt (Vigadó) átveheti.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

SALGÓTARJÁN. Fő-utca 480.

Értesítem az i. t. vásárló közönséget, hogy üzletemben **rőfő-, rövid áru, munkáruhák, gyermekruhák, ingek, harisnyák, olcsó árban** beszerezhetők. Aki nálam 40 pengő értékben vásárol **ingyen kap egy pontos járás szobórát, 3 évi írásbeli jótállással.**

Tisztelettel **Keszler Árpád.**

Hirdessen

A Bányász-ban.

SINGER

varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjánban,

Fő-utca 75. szám alatt

a r. kath. templommal szemben.

